

АДАПТУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДО РІВНІВ НАВЧАЛЬНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ШКОЛЯРІВ

Учені розглядають адаптацію [від лат. *Adaptatio* – пристосування] як процес пристосування будови до нових умов існування [1–3]. В педагогіці вчені ведуть мову про адаптацію живих організмів до оточуючого середовища. А ми будемо розглядати адаптування навчальних завдань до особистості учня.

В основу адаптування завдань ми покладемо пристосування їх до відповідного рівня готовності учня розв'язувати дане завдання. На нашу думку, повинна існувати єдність між готовністю учня сприймати та перетворювати інформацію й формою подачі завдання. Тоді особистість буде здатною сприймати відповідні впливи на її інтелект, «переробляти», «зберігати» й «відтворити» їх у наступних взаємодіях з навколишньою дійсністю.

Аналіз психолого-педагогічної літератури, дає можливість зробити висновки, що адаптування завдань є:

- одночасно процесом і результатом пристосування їх змісту до індивідуальних особливостей окремих особистостей, або їх груп;
- компонентом адаптування завдання до індивіда, є видозміна його подачі, що відповідає рівню навчальних компетенцій школяра на момент розв'язання цього завдання;
- складовою видозміни завдань є різні види підказок до розв'язання даного завдання, або ускладнення їх.

Адаптування завдань пов'язане з конкретною «метою», яка спрямована на конкретний результат передбачений навчальною програмою.

Адаптування навчальних завдань до рівня навчальних компетенцій у молодших школярів сприяє: розвитку логічного мислення учня; урахування органічних потреб дитини та поступове привчання до самостійності та активності у процесі навчально-пізнавальної діяльності; формуванню: а) віри у свої сили; б) почуття успіху, яке стає стимулом навчально-пізнавальної активності для подальшого навчання; в) підростаючої особистості; своєчасному засвоєнню молодшим школярем навчального матеріалу та набуттю необхідних навчальних умінь та навичок; збереження та розвиток повноцінного фізичного, психічного та соціального «Я» молодшого школяра; забезпечення емоційного комфорту, задоволення від перебування в школі.

Застосування у процесі навчально-пізнавальної діяльності адаптованих навчальних завдань до рівнів навчальних компетенцій учнів

впливає на зміну форм поведінки, що виражається у впевненості, активності, сміливості школяра. Універсальним критерієм їх адаптованості є певний баланс, тобто оптимальна узгодженість між актуальним рівнем навчальних компетенцій особистості та формою пристосування до них завдань.

Аналіз психолого-педагогічної літератури показує, що зовнішніми критеріями адаптованості можуть виступати: здатність включення суб'єкта в процес розв'язування завдань.

У ролі внутрішніх критеріїв діють адаптації, які характеризуються поступовим переходом накопичених кількісних змін у нову якість. Узагальнена система критеріїв адаптованості включає емоційний рівень (задоволеність, позитивний стан психіки), ціннісний (зміна спрямованості й відносин), когнітивний (пізнання нового), діяльнісний (активність у процесі навчально-пізнавальної діяльності).

Список використаних джерел:

1. Захарова Н. М. Адаптація дітей до дитячого садка / Н. М. Захарова // Дошкільне виховання. – 2006. – № 4. – С. 8–11.
2. Педагогическая энциклопедия. В 4-х томах. Гл. ред. И. А. Капранов. – М. : Педагогика, 1964. – Т. 1. – 436 с.
3. Милославова И. А. Адаптация как социально-психологическое явление / И. А. Милославова // Социальная психология и философия. – 1999. – № 2. – С. 116–118.